AVİM Yorum • No: 2024 / 21 • Mayıs 2024

AB'NİN POLİTİKASI PAŞİNYAN'IN TUTUMU İLE ÖRTÜŞMEYE BAŞLADI

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Üst düzey bir Avrupa Birliği (AB) diplomatı 11 Nisanda yaptığı açıklamada Ermenistan ve Azerbaycan arasında bir barış anlaşmasına, sınırların belirlenmesine ve ulaşım bağlantılarının açılmasına yol açacak gerçek, önemli müzakereler görmek istediğini söylemiştir.

ABnin Güney Kafkasya ve Gürcistandaki krizden sorumlu özel temsilcisi Toivo Klaar *RFE/RL* ye verdiği demeçte koşullar uygun olduğu takdirde Azerbaycan ve Ermenistanın barış sürecinde daha hızlı ilerleyebileceğini belirtmiş, ABnin Ermenistan-Türkiye normalleşme sürecini desteklediğini ve iki ülkenin özel temsilcilerinin yakın gelecekte yeniden bir araya gelmesini umduğunu ifade etmiştir[1]. Eğer siyasi irade ve kararlılık varsa olumlu bir sonuca varmak o kadar da uzun sürmemeli. Biz de Azerbaycan ve Ermenistanla birlikte, bulunduğumuz noktadan olumlu bir sonuca ulaşmak için çalışmak istiyoruz. demiştir. Klaar, Ermenistan Parlamentosu Başkan Yardımcısı ve Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi sürecinde Ermenistanın özel temsilcisi Ruben Rubinyan ve Türkiyenin özel temsilcisi Serdar Kılıç ile yaptığı görüşmelerde, her iki tarafın da bu konuda ilerleme kaydedilmesi konusunda istekli olduğunu duyduğunu vurgulamıştır. ABnin de bunu kesinlikle desteklediğini sözlerine ekleyen Klaar, bu nedenle bu sürecin yakın gelecekte gerçekten ilerlemesini ve Türkiye, Ermenistan ve bölge için sonuç vermesini umduğunu belirtmiştir.

Türk ve Ermeni özel temsilcileri, sonuncusu Temmuz 2022de Viyanada olmak üzere, Türkiye Ermenistan ilişkilerinin normalleştirilmesi konusunda dört resmi görüşme gerçekleştirmiştir. Bu toplantıda taraflar, Türkiye Ermenistan kara sınırının mümkün olan en kısa sürede üçüncü ülke vatandaşlarına açılması konusunda mutabık kalmışlardı. Ancak bu sınır bu süre zarfında sadece bir kez, Ermenistan hükümetinin geçen yıl Türkiyede meydana gelen yıkıcı depremin kurbanlarına insani yardım gönderdiği kamyonlar için açılmıştır.

Klaar, Brükselin Türkiye-Ermenistan normalleşme sürecini desteklediğini ve normalleşme görüşmeleri için Erivan ve Ankara tarafından atanan özel temsilcilerin yakında bir araya gelmesini umduğunu da sözlerine eklemiştir.

Bu sözler, Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın temennileri ile uyumluluk göstermektedir. Türkiye ile daha önceki Ermenistan yönetimine göre nispeten ılımlı bir

yaklaşım içinde bulunan Ermenistan Başbakanı Paşinyanın bir süre önce aydınlığa kavuşmasını istediği, Fanatik Ermenilerin öne sürdüğü 1,5 milyon Ermeninin kimliklerinin açıklanmasını talep etmesi de bir diğer önemli gelişmedir. Başbakan Paşinyan ve taraftarlarının bu talebi, muhalifler arasında rahatsızlık yaratmıştır[2].

AB temsilcisi Toivo Klaar ve Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın açıklamaları birbiriyle paralellik göstermekle birlikte, Ermenistanda muhalefeti temsil eden siyasi partiler, kilise ve diaspora Ermenileri bakımından rahatsız edici bir noktadadır. Başbakan Paşinyanın 24 Nisanda yayınladığı mesaj muhalefetteki rahatsızlığı daha da körüklemiştir[3]. 24 Nisandaki sözleri, dengesiz ruh halini yansıtan kafa karıştırıcı kelimelerle dolu olarak tanımlanmış, soykırım yerine 11 kez Meds Yeghern (Büyük Felaket) demesi bazı kesimlerde büyük bir hayal kırıklığı olarak karşılık bulmuştur.

30 Nisan 2024 tarihinde, *The Armenian Weekly* yazarı Harout Sassounianın Başbakan Paşinyana yönelik zehir zemberek sözleri ve Paşinyanın köklü değişiklik önerileri sonrasındaki soykırım iddiaları üzerine inşa edilmiş Ermeni kimliğinin yara alması kaygısı açık bir şekilde görülmektedir. Sassounianın kaygısı sadece Paşinyanın önerileri üzerine değildir, rahatsız olduğu nokta, Ermenistanın olur da Türkiye ve Azerbaycanla aynı noktada buluşur mu? endişesidir. Bu bir niyet okuma değildir. Sassounian bu endişesini kendisi dile getirmiştir. Ermeni kimliğinin, bölgesel sorunlar, düşmanlık ve soykırım temeline oturtulmasının zedelenmesinden rahatsız olduğunu açık bir şekilde kaleme almıştır[4].

Ermenistan Anayasası, Bağımsızlık bildirgesi, Ermenistan milli marşı, Ermenistan Devlet Arması, düşmanlık" ve soykırım anahtar kelimeleri üzerine ayrı ayrı detaylı analizler yapılabilir ve hatta yapılmalıdır. Çünkü söz konusu anahtar sözcükler, bölgesel istikrar ve barış çabaları için atılması gereken önemli adımlardır. Bu kadar açık bir şekilde ifade edilmemiş olsa da, AB Güney Kafkasya ve Gürcistandaki krizden sorumlu özel temsilcisi Toivo Klaar da bölgesel gelişimin istenen ve beklenen bir gelişme olduğunu belirtmiştir. Yeri gelmişken söylemekte yarar vardır. Bölgesel işbirliği, barış ve istikrarın bazı bölge dışı aktörler bakımından rahatsızlık verici olduğu da görülmektedir.

[1] Toivo Klaar hopes Armenia, Turkey special representatives on normalization of bilateral relations will meet soon, *News AM*, news.am, 11 Nisan 2024, https://news.am/eng/news/817273.html.

[2] Pashinyan ally calls to verify number of Armenian genocide victims, *Civil Net*, civil.net, 16 Nisan 2024, https://www.civilnet.am/en/news/772023/pashinyan-ally-calls-to-verify-number-of-armenian-genocide-victims/.

[3] Prime Minister Nikol Pashinyans message on the occasion of the 109th anniversary of the Armenian Genocide, *The Prime Minister of the Republic of Armenia*, https://www.primeminister.am/en/statements-and-messages/item/2024/04/24/Nikol-Pashinyan-April-24/.

[4] Pashinyan Falsely Blames Armenians Problems on Trauma from the 1915 Genocide, *The Armenian Weekly*, 30 Nisan 2024, https://armenianweekly.com/2024/04/30/pashinyan-falsely-blames-armenias-problems-on-trauma-from-the-1915-genocide/.

Yazar Hakkında :

Hazel Çağan-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağan-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "AB'NİN POLİTİKASI PAŞİNYAN'IN TUTUMU İLE ÖRTÜŞMEYE BAŞLADI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2024 / 21. Mayıs 07. Erişim Kasım 20, 2026. https://avimbulten.org/public/tr/Yorum/AB-NIN-POLITIKASI-PASINYAN-IN-TUTUMU-ILE-ORTUSMEYE-BASLADI

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır